

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי י"ח ניסן תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות מג
דף היומי בהלכה: מאמצע סעיף ג' "ואפילו" עד תחילת סימן י"ד.
מוסר: חפץ חיים - כלל ז' אות ז' עד אות ט' .
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער הבטחון פתיחה 'ומתועלת הבטחון בה' בענין התורה' עד פרק ב' 'וכאשר נחקור'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

קיבל טרמפ לשיבה בניידת עם שוטר כושי | סיפורו של כלי הנחושת ששימש את הרבי מסקווירא זצ"ל בפסח | נסיעה פתאומית לכותל בחצות הלילה | "טעמו של הריקוד לא נשכח מאתנו גם אחרי 50 שנה" | 2383

יהלומים מגדולי ישראל

נכנסתי למרן ואמרתי בהתפעלות: וראו כל עמי
הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך! איזה
קידוש ה'! אמר לי: "מה קרה?" אמרתי: הנשיא
היה אצלך היום! אמר לי: "אינני זוכר כלום..."

פניני עובדות ממרן הגר"ח קנייבסקי זצ"ל

בהתפעלות: וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך!
איזה קידוש ה'!
אמר לי: "מה קרה?"
אמרתי: הנשיא היה אצלך היום!
אמר לי: "איך וייס גאר נישט, איך געדענק גאר ניט; דיין אינקל
האט גימאכט א סיום" [אינני יודע כלום, אינני זוכר כלום; הנכד
שלך עשה פה סיום היום...]. כמי שאומר: 'אינני יודע על מה אתה
מדבר, אני זוכר רק שהנכד שלך עשה כאן סיום'...

פעם היה אינסטלטור בבית הגר"ח, בגמר העבודה שילם לו
הגר"ח 'בימו תתן שכרו', אח"כ שאל אותו: איך אתה מתפלל
בימים הנוראים על פרנסה, וכי אתה מבקש ומתפלל שיתפוצצו
צינורות בבתי בני ישראל?
הלה שתק, אז אמר לו הגר"ח: בא ואגלה לך, התפילה צריכה
להיות שמי שנגזר עליו צער ויסורים לא יהיה בגוף או ברוחניות
אלא ילך על פיצוץ בצינור, וכך כולם ירוויחו. הם ירוויחו ואתה
תרוויח (מנחת תודה עמ' ש"פ).

סיפר נכדו של רבינו הרב יעקב ישראל קנייבסקי מעשה
מופלא ומרגש מאוד שסיפר רבי מנדל לובין.
פעם יצא עם רבינו מתפילת ותיקין בלדרמן והלכו בשביל
הצמוד לבית הכנסת. לפתע עבר שם יהודי שאינו בריא בנפשו
והחל לצעוק על רבינו צעקות אימים. הוא היה גברא אלימא והיה
פחד נורא.

סיפר הרה"ג ר' משה שמעון גרליץ שליט"א: יום אחד לפני
מספר שנים נכדי עשה אצל מרן סיום מסכתא (הוא מאוד עודד
בחורים וילדים לסיים מסכתות, אמר שהחזו"א אמר - שעד החתונה
צריך לגמור ש"ס ואחרי החתונה להתיישב ללמוד ש"ס בעיון).
באותו יום הגיע אליו נשיא המדינה, היה סביב הבית כל
התקשורת מכל העולם. באותו יום בערב נכנסתי אליו, ואמרתי

כשכולם מסיימים ביחד, הרי יהיה אז לחץ על המעלית, ומני אז כל צהריים כשבא למעלית והמעלית נפתחה אמר: אוהו, איזה סיעתא דשמיא שהמעלית פנויה בדיוק כשאני בא...

בחור ישיבה ניגש לפני כמה שנים למרן לתנות את צערו על שגנבו לו את כל חסכוניותו על סך 800 ₪. אמר לו מרן: תלמד הל' גניבה וגזילה. כשסיים את לימודו מצא שהחזירו לו 400 ₪. ניגש למרן שוב וסיפר לו שחזר רק החצי. שאלו מרן: האם למדת פרק ז' הלה הפך בזכרונו ונדהם לגלות שאכן הוא שכח ללמוד פרק ז'. ובכן, כשסיים גם פרק ז', חזר הכל! (עינינו גל)

עמדתי מאחורי רבינו, רעדו לי הרגליים, ואילו רבינו הולך בשלווה ואומר לאותו יהודי: "תהיה בריא, תרגיש טוב"... שום דבר לא זע ולא נע בפניו הרגועות של רבינו.

המעשה הזה הזכיר לי מעשים דומים רבים שהייתי עד להם בקבלות קהל, עם כל מיני אנשים שאינם בריאים בנפשם. מעולם רבינו לא איבד את שלוותו ונשאר ברועג שהיה נסוך על פניו, כשהוא מברך את אותם אנשים ברפואה שלימה (במה).

וכשבנו את המעלית בכולל חזו"א רק בעבורו, לא העלה בדעתו שזה דוקא בשבילו, אז הוא שאל מה יעשו בצהריים

הסיפור היומי

הגיע שוטר כושי עם ניידת, הורה לו להיכנס והתחיל לנסוע. עמדו לגרש אותו בחזרה לאמריקה הדרומית. בדרך שאל אותו השוטר: "למה באת לארה"ב?" אמר לו: "באתי ללמוד בישיבה". לפתע עצר השוטר את הניידת, הסתובב והתחיל לנסוע לכיוון ההפוך...

רבי גואל אלקריף שליט"א, על "שלא שינו את לבושים"

זמן מוגבל. עד שאתה מתחיל לאכול, מזרזים אותך: "נו נו... שלא יעבור הזמן".

זהו חלק מעבודת ליל הסדר - שבירת התאוות. בתנא דבי אליהו מובא, שאחת המעלות של הקב"ה היא, שהוא "שמח בחלקו".

אנחנו יכולים להבין מהו אדם ששמח בחלקו - יש לו דירה קטנה, באזור לא מוצלח, והוא שמח ומודה על מה שיש לו. אבל הקב"ה, שכל העולם שלו - מהו "חלקו" שהוא שמח בו?

כידוע, "הכל בידי שמיים חוץ מיראת שמיים". הקב"ה השאיר לאדם בחירה. יראת שמיים, עבודת המידות ועמידה בניסיונות - נתונים בידי היהודי. הקב"ה אומר, כביכול: זה לא שלי, זה שלכם. נתתי את זה לכם.

הקב"ה נתן לאדם בחירה, והקב"ה שמח בכל 'חלק' שאדם עושה כראוי, לשם שמיים. כל מאמץ קטן וכל מצוה 'קטנה' שיהודי עושה, גורמים לקב"ה שמחה עצומה, עד אין קץ.

סיפור מופלא על כוחה של התגברות אחת מול סחף, על שמירת הלבוש היהודי - מגיע אלינו מונצואלה הרחוקה.

בונצואלה אין, כמעט, בחורי ישיבה, ונדיר לראות שם יהודי במראה חרדי. בחור ישיבה אחד ששהה שם, הקפיד ללכת עם כובע וחליפה ברחוב. הוא לא שינה לבושו, וקידש בכך שם שמים. יום אחד כשהלך ברחוב, פגש אותו סטודנט יהודי, ושאל אותו לפשר מראהו החריג. הבחור הסביר לו שהוא לומד בישיבה,

"מלמד שהיו ישראל מצוינים שם"

"מצוינים", כלומר: בולטים בשוני, נבדלים. כולם ראו שהם עם אחר, שאינם ככל המצרים. הלבוש שלהם היה לבוש יהודי.

שואל על כך רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: כידוע, בני ישראל עבדו במצרים עבודה זרה, ושקעו במ"ט שערי טומאה. הבה נתאר לעצמנו בחור עם כובע וחליפה, שעובד ר"ל עבודה זרה ומחלל שבת. מה היינו אומרים לאותו בחור ישיבה? מן הסתם היינו אומרים: "אתה מבייש את הכובע ואת החליפה! תזרוק אותם, מושחת וצבוע שכמותך! עושה את כל העברות שבעולם, והולך עם כובע וחליפה?!".

בני ישראל חטאו בעברות חמורות, ובכל זאת התורה אומרת, בזכות שלא שינו לבושים, נגאלו.

מדוע אין התורה מכנה אותם 'צבועים'?

מדוע יש מעלה בשמירה על הלבוש, על אף החטאים החמורים?

יש כאן יסוד חשוב: התגברות!

בעת שרבים נסחפים אחר היצר, ומנסים להידמות לגויים - אם אדם מנסה להלחם נגד הסחף, אפילו בפרט אחד קטן, יש לו זכות גדולה.

גם להתגברות אחת יש חשיבות עצומה, והיא עשויה להביא גאולה.

עצם מהותו של חג הפסח היא - התגברות. התגברות על היצר ועל התאוות. אתה לא יכול לאכול מה שאתה רוצה, וגם לא בקצב שאתה רוצה... את ה'כזית' צריך, הרי, לאכול בתוך פרק

וזהו הלבוש של יהודים בני תורה.

הסטודנט לא הכיר את המושג ישיבה, ואפילו לא ידע מהי התורה. במשך שעה וחצי דברו השניים. בחור הישיבה הסביר, שהלבוש יוצא הדופן הוא לבוש מכובד, כמו שמתאים לבן של מלך, והרי כל יהודי הוא בן של מלך מלכי המלכים. "נשיא ארצות הברית", הוא שיבר את אזנו של הסטודנט, "לא ילבש בגדים מוזנחים ועלובים, נכון? אתה רואה אותו מופיע תמיד עם מלבוש מכובד. גם אני, כבן ישיבה, הולך עם בגדים מכובדים - עם חולצה לבנה, חליפה וכובע".

"איפה נמצאת הישיבה?," שאל הסטודנט.

"בליקווד".

לא עבר זמן רב, עד שהסטודנט החליט לנסוע לליקווד, לבדוק מקרוב את הישיבה המסקנת הזאת.

אזרח של ונצואלה שבדרום אמריקה, זקוק לויזה כדי להכנס לארצות הברית. לאותו סטודנט היתה ויזה, והוא הגיע למעבר הגבול, אבל לא שם לב שפג תקפה של הויזה שלו. השוטרים בצד האמריקני של הגבול התייחסו אליו בחומרה, כאילו רצה להכנס לארצות הברית במרמה.

הגיע שוטר כושי עם ניידת, הורה לו להכנס, והתחיל לנסוע. עמדו לגרש אותו בחזרה לאמריקה הדרומית.

בדרך פנה אליו השוטר, ושאל: "למה באת לארצות הברית?" אמר לו: "באתי ללמוד בישיבה".

"באת לישיבה??", משהו בלתי ברור השתנה, פתאום. עצר השוטר את הניידת לרגע, ואחר כך התחיל לנסוע לכיוון ההפוך.

"היי, לאן אתה לוקח אותי?," הסטודנט נבהל פניו של השוטר הכושי משדרות אהדה. למרבה ההפתעה, הוא אומר: "אני לוקח אותך לעורך דין אחד מסוים. תשלם לו אלף דולר, והוא יוכל לארגן לך ויזה באופן מיידי, במקום".

עלה הסטודנט לעורך הדין, שילם לו, וקיבל ויזה. השוטר בינתיים חיכה לו למטה בניידת.

"בוא חביבי", אמר השוטר, "אני עכשיו מונית ספיישל בשבילך, אני אסיע אותך בניידת עד תחנת הרכבת. אביא אותך לרכבת שתקח אותך לליקווד".

הסטודנט היה מלא הכרת הטוב, אבל גם מבולבל מאד. "אני מודה לך מאד על כל העזרה, אבל אפשר לשאול משהו? מה קרה שהחלטת, פתאום, לא לגרש אותי, ועוד לעזור לי כל כך הרבה?" "תשמע סיפור, אבל סיפור חזק", אומר השוטר. הוא סיפר על

תיק ש'תפרו' לאשתו. העלילו עליה עלילה, וחייבו אותה לשלם אלפיים דולר. מאחר שלא היה באפשרותם לשלם את הסכום הזה, הכניסו אותה לכלא.

זמן מה אחר כך, הלך אותו שוטר ברחוב, וראה חסיד סטאמאר יוצא מחנות עם תיק. פתאום הגיח בסערה ביריון, ומול עיניו של השוטר, התנפל על החסיד וחסף ממנו את התיק. החסיד התחיל לצעוק, ולרדוף אחרי השודד, אבל השודד היה הרבה יותר מהיר ממנו. לא היה לו סיכוי מולו. השוטר, לעומת זאת, היה בכושר טוב. הוא רדף אחרי השודד, תפס אותו, השכיב אותו על המדרכה והזמין ניידת. הוא החזיר את התיק לחסיד.

החסיד היה נרגש. הוא הודה לשוטר במילים חמות, וסיפר לו שבתיק היה סכום כסף גדול מאד.

"אין צורך להודות לי", אמר השוטר. "רק עשיתי את העבודה שלי".

"הצלת אותי", אמר החסיד, "ואני רוצה להכיר לך טובה. לא רק בדיבורים"

מכיון שכך סיפר לו השוטר: "אשתי בכלא בגלל אלפיים דולר שחסרים לי"

מיד הוציא את הכסף, ונתן לו.

שאל השוטר: "איך אחזיר לך טובה על שהצלת את אשתי?" אמר לו: "אתה לא צריך להחזיר טובה, שהרי כבר עשית לי טובה גדולה. עם זאת, אני מבקש ממך, שאם תראה פעם יהודי בצרה - תעזור לו".

"ואיך אדע למי צריך לעזור?"

"אם תראה יהודי שרוצה ללכת לישיבה, תעזור לו".

סיים השוטר, ואמר לסטודנט: "כבר עשר שנים אני מחפש יהודי, שיגיד לי שהוא מחפש ישיבה, ואתה הראשון שאמרת לי. אני כבר עשר שנים רוצה להחזיר טובה למי שעזר לי, ובגלל זה אני ממש שמח לעזור לך להגיע לישיבה!".

הסטודנט כמעט לא האמין למשמע אזניו. הרצון שלו להגיע לישיבה ולעמוד על טיבה, התחזק פי כמה וכמה. הוא נסע לליקווד לבדוק את העניין, ונשאר שם. היום הוא אברך בירושלים, יש לו ב"ה אשה וילדים שהולכים בדרך התורה.

וממה התחיל הכל?

מהלבוש של בן הישיבה, שהלך עם כובע וחליפה בונצואלה.

"שהיו מצוינים שם..."

(רבי גואל אלקריק, מתוך הגדה של פסח 'דורש טוב')

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בכניסתו לבית המדרש, היה אז באמצע עריכת השולחן. הוא התיישב על כסא, אך תוך זמן קצר נעשה משותק כולו ולא יכול לזוז ממקומו. הלה הבין מפני מה נענש בעונש גדול כזה

הסיפור שמאחורי כלי הנחושת ששימש את הרבי מסקווירא זצ"ל לנטילת ידים בימי הפסח

מבני העלייה מחסידי הרה"ק משטפנסט. לאחר הסתלקות הצדיק משטפנסט קיבל ר' הערשיל הנ"ל כמה חפצי קודש ממנו, וביניהם כלי נחושת זה, אך ר' משה גבאי ז"ל שהסתופף אף הוא בצל קדשו של הרה"ק משטפנסט והיה מיודד עם ר' הערשיל הנ"ל, ביקש ממנו שיעניקו להרה"ק מסקווירא ז"ל, וכן עשה והעניק אותו לאדמו"ר שהיה מתגורר עדיין בעיר בוקרשט בירת רומניה.

לאחר השתקעותו של אדמו"ר הרה"ק זצ"ל בשיכון סקווירא העניק ר' פישל רייצנשטיין ע"ה לכ"ק אדמו"ר זי"ע כלי של כסף, ומכיון שהכלי נחושת היה שחור לגמרי מרב ישנותו, השתמשו בכלי נחושת רק ליצוק מים מתוכו לכלי כסף שבו נטל הרה"ק זצ"ל את ידיו.

בבוא הגה"ח ר' משה להשתקע בשיכון סקווירא תמה לעצמו בראותו זאת, ושאל: מן העיקר עושים טפל? כלומר מדוע משתמשים בכלי הנחושת החשוב, רק ליצוק ממנו מים לתוך כלי הכסף. בראות כמה מאנ"ש עד כמה נוגע לליבו של הרה"ח ר' משה שהרה"ק ייטול ידיו בכלי זה, עבדו בבית לנקות הכלי עד שהשיבהו לקדמותו, ומיני אז השתמשו בכלי הכסף ליצוק מים לתוך כלי הנחושת, ובו נטל הרה"ק את ידיו.

(באר בשדה)

בימי חג הפסח נהג כ"ק אדמו"ר זצוק"ל מסקווירא ליטול ידיו לסעודה מכלי נחושת (וכן נוהג להבחל"ח כ"ק אדמו"ר שליט"א). כלי זה קיבל מרן ז"ל מהרה"ח ר' משה גבאי ז"ל (הרה"ח ר' משה וייס זצ"ל שהיה מגדולי החסידים בשטפנסט ולאחר הסתלקות הצדיק דבק באדמו"ר מסקווירא והמהר"א מבעלזא זיע"א), והוא מחפציו של הרה"ק משטפנסט זיע"א.

וגופא דעובדא הכי הוי:

בעיר שטפנסט התגורר יהודי בשם ר' הערשיל וועקסלין. מתחילה הוא היה לץ גדול, ובשנה אחת בליל שמחת תורה בלכתו ברחובות העיר אמר לגוי אחד שהלך עמו: אתה תחכה בחוץ ואני אכנס בפנים לבית מדרשו של הרבי משטפנסט ואביא ליצנות חדשה.

בכניסתו לבית המדרש, היה אז באמצע עריכת השולחן. הוא התיישב על כסא, אך תוך זמן קצר נעשה משותק כולו ולא יכול לזוז ממקומו. הלה הבין מפני מה נענש בעונש גדול כזה ובלית ברירה קיבל על עצמו לשנות חייו ולשוב בתשובה שלמה. בחושבו הרהורי תשובה אלו התרפא וניגש לרבי וביקש ממנו תיקון תשובה.

הרה"ק משטפנסט ציווה עליו, שיצום בכל שני וחמישי במשך עשר שנים ושילך לטבול בכל יום במקווה. כמובן ציית הלה לכל מה שציווהו הצדיק משטפנסט, ואכן נשתנה לגמרי ונעשה אחד

והגדת לבנג

לפעמים הילדים רצו ללמוד אתו רק בשביל הריקוד המתוק הזה. כי בסופו של לימוד, אחרי שהגמרא מובנת כראוי ומתוקה כראוי, טעמו של הריקוד היה כצפיחית בדבש...

מסכת 'והגדת לבנג' של הגרב"צ פלמן זצ"ל

ר' ישראל בעל לב זהב, הסכים בשמחה (הוא סייע לו בנסיעותיו יום יום). הם יצאו. ר' בן ציון היה מכונס בתוך עצמו, אולי מהרהר בלימוד. הרכב שעט בנסיעה בכביש גהה ונכנס לכביש 1, ואז הרשה לעצמו ר' ישראל לשאול בלחישתו: "בן ציון, האם קרה משהו?" ר' בן ציון התנער ממחשבותיו, יישר את גבו והשיב לו: "לפני

השעה, לאחר חצות לילה. ר' בן ציון מתקשר לאחיו ר' ישראל: "עשה נא עמי חסד, נעלה כעת לכותל המערבי". תמה ר' ישראל: "אחי היקר ר' בן ציון, מה קרה לך? עכשיו באמצע הלילה לנסוע לירושלים?!" "כן, עכשיו. אני זקוק לנסיעה לכותל. תעשה עמי חסד, קח אותי למקום שלא זזה ממנו שכניה".

והשמחה. מבחינתו, אם לא הבחין שהילד נהנה מהגמרא, הדקלום של החומר לא היה נחשב בעיניו לכלום. כי אם ילד מבין ברור במאת האחוזים - את השאלה והתשובה של הגמרא, את הרש"י ושאלת התוספות, הוא נהנה בהכרח! ואם אינו נהנה, אות היא שההבנה שלו מעורפלת במשהו. רק ברגע שראה על פניו של הילד חיוך או הנאה, אמר לו: "עכשיו אני רואה שאתה יודע!", ואז סיימו את הלימוד מתוך שמחה - שעלתה על גדותיה.

מאי משמע? מאות פעמים ראו קירות הבית את הריקוד היומי עם הילד. בסיום הלימוד עם כל ילד מבני הבית, אבא נעמד ויצא איתו במחול וריקוד סיבובי, יד ביד. לפעמים הניח שתי ידיים על כתפו מאחור כמו רכבת, או לצדו יד על כתף. לפעמים הילדים רצו ללמוד עמו רק בשביל הריקוד המתוק הזה. כי בסופו של לימוד, אחרי שהגמרא מובנת כראוי ומתוקה כראוי, טעמו של הריקוד הליפתי היה כצפיחית בדבש. ריקוד של מצוה.

סיפר אחד מילדיו: "אבא למד עם כולם, בכל יום ויום. מהבן שלמד באותה תקופה כבר בישיבה גדולה ועד הבן שעדיין היה בחיידר בכיתות הנמוכות. הראשון הגיע לאבא לישיבת פוניבז' ללמוד מיד אחרי תפלת שחרית. השני בא ללמוד בבוקר משמונה וחצי עד תשע, ועוד שלשה בנים למדו בצהריים, ועם שאר הבנים למד אחרי תפילת מעריב. הקטנים, שלמדו עם אבא בבית, הרוויחו גם את הריקוד..."

כידוע. שריקודים אמיתיים, לא נובעים מהרגלים, אלא ממקור פנימי במוח או בלב. ולכן, גם אחרי מאות ריקודים, השמחה עם אבא הייתה כמו חדשה, מתוקה ומעוררת. וזה היה ריקוד שהם זוכרים אותו ומתגעגעים אליו חמישים שנה אחר כך. שמחה שבשמחה. ומחול שבמחול.

(קטעים מתוך הספר המיוחד "ללא שם" מאורחותיו של הגרב"צ פלמן זצ"ל)

כשעה שמעתי על אחד הילדים, שיש לו ירידה בלימודים. לכן הרגשתי שאני חייב לנסוע לכותל, כדי להתפלל עליו". והרכב המשיך בדרכו.

הם נכנסו לירושלים. "הגענו למקום שלא זזה ממנו שכינה, בשתיים ורבע לאחר חצות לילה. בשעה חמש לפני עלות השחר, עדיין עמד ר' בן ציון בתפילתו ליד אבני הכותל. התפלל להקב"ה ובכה כמו ילד קטן" - סיפר ר' ישראל. "כאשר סיים את תחנוניו לפני בוראו, אמרתי כהצעה: אולי נמתין כבר ונתפלל כאן שחרית כוותיקין, ואחר כך נשוב לבני ברק?". הוא לא הסכים. ירדנו בדרכנו בחזרה לבני ברק".

למחרת, ר' בן ציון המשיך את סדר יומו כרגיל, כאילו ישן כל הלילה. רבע שעה לפני תחילת הסדר (בשעה 8:45) צלצל הטלפון בביתו של ר' ישראל כמידי בוקר: "האם תוכל להגיע כעת?" - התעניין ר' בן ציון, ושאל את אחיו האם יוכל כהרגלו מדי בוקר, לקחת אותו ברכב לכולל. אחרי הצהרים שוב יצא לכולל בשעה הרגילה, לצדו של אחיו ר' ישראל.

זו לא הייתה הפעם היחידה שנסע לפתע לכותל המערבי. היו מקרים נוספים, לא צפויים, שבערוב יום או בבוקרו של יום, התרומם ועלה לירושלים. "אין לי קביעות לנסוע לכותל, אלא שאם מתעוררת בעייה בחינוך לאחד מיוצאי חלציי, אני עולה לשפוך שיח" - אמר.

"סוד ההצלחה של אחי ר' בן ציון, בחינוך הילדים, בגלל התפילות שלו עליהם תמיד" - התבטאה אחותו הרבנית שתחי'.

הריקוד היומי

ר' בן ציון למד מידי יום, עם כל ילדיו, מהקטן ועד הגדול. הקריטריון לבדיקת רמת ההבנה והידיעה שלהם, הייתה ההנאה

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

רכילות על גבי רכילות

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

וכותב: "ואפילו אם לא יאמר לו בפירוש את שם לוי, ויאמר לו סתם: 'שמעתי שדיברת עלי כך וכך', אם על ידי זה ממילא יבין ראובן מי היה המגלה לו, אסור". ומוסיף עוד: "ובעוונותינו הרבה אנשים נכשלים בזה".

ב'ביאורים ומוספים' של דרשו, מביאים על הלכה זו את קושיית האחרונים מהמסופר בגמרא (מועד קטן טז). שרבי שמעון ברבי סיפר לאביו - רבי, שבר קפרא אמר לו לגבי קושיא מסוימת שלא מסתבר שתהיה לרבי תשובה עליה; ובעקבות

לוי אומר לשמעון: "כך וכך דיבר עליך ראובן באוזניי". בא שמעון לראובן בטרוניא ואומר לו - "מדוע דיברת עלי כך בפני לוי?" ומוסיף בצדקנות: "והרי זו ממש רכילות?"... אך מה שמעון לא שם לב הוא, שבאותו רגע גם הוא עצמו נכשל ברכילות! שהרי הוא מספר לראובן שלוי ריכל עליו וסיפר לו את מה שהוא אמר אודותיו.

דין זה מופיע בסעיפים הנלמדים היום בסדר הלימוד היומי ב'חפץ חיים' (הלכות רכילות כלל ג סעיף ב), וה'חפץ חיים' ממשיך

תינוקם, ולאחר מכן סיפר להם השכן כי היא השאירה את התינוק לבד בבית והלכה למשך שעה. דעת הגרש"ז אויערבאך, שמותר להורים להוכיח את השמרטפית, גם אם על ידי כך היא תדע איזה שכן סיפר להם זאת [-ונמצא שההורים מספרים רכילות על אותו שכן], וזאת משום שיותר יש לחוש לשלמו של התינוק. וכאמור, כך גם עולה מאותה תשובה שהבאנו מקודם על קושיית האחרונים מהגמרא, שבמקרה דנן ראוי לשכן לסבול את הרכילות שיספרו עליו ההורים, כיוון שהדבר הוא לתועלת, למען שלומו של התינוק - או תינוקות אחרים שאותה שמרטפית תשמור עליהם בעתיד.

זאת, כשהזדמן בר קפרא אצל רבי אמר לו רבי שאינו רוצה לראותו. ולכאורה, לפי המבואר כאן היה אסור לרבי לעשות כן, שהרי בכך הוא מגלה לבר קפרא שבנו סיפר לו את מה שאמר אודותיו.

אחת התשובות המובאות ב'ביאורים ומוספים' על שאלה זו היא, שכיון שרבי עשה זאת לתועלת, כדי להוכיח את בר קפרא, לכן צריך היה בנו לסבול את הקפדתו של בר קפרא, למען המטרה החשובה של התועלת.

מתירוץ זה עולה נפקא מינה למעשה, לגבי נידון שמואב ב'ביאורים ומוספים' שם: הורים הזמינו שמרטפית לשמור על

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

איזו ברכה הוסיף הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן על ברכתו של הרה"ג רבי שלמה קלוגר?

יבמות דף מג

מפני כבוד השבת

להכין הדגים, וצוה עלי לעשות הדגים והזהיר אותי שאשמור מאד שלא תתפוצץ המרה של הדג, שיש דגים שאם המרה נפתחת, אזי טעם הדג כולו מר, אני נזהרתי מאד שלא תיפתח המרה, אך לאחד שהזר רבי שלמה היה נראה לו שכן נפתחה המרה, והוכיחני על כך. לאחר מכן נודע לו שטעה בחשדו בי, ופיס אותי ובירכני באריכות ימים! לאחר זמן הייתי אצל רבי מאיר'ל פרמישלאנער, תיכף בהכנסי לפניו, אמר לי 'הנני רואה שיש לך ברכת אריכות ימים מה'בראדער רב', בוא ואמתיק לך את הברכה...'. הוא אמר אריכות ימים, ואני מוסיף לך 'עם שמיעה טובה, עם ראייה טובה, ועם זיווג ראשון...'

(הרה"ג רבי מנשה רייזמן שליט"א)

מסופר על הגאון רבי העביד פאדווע זצ"ל שבבחרותו הלך לטייל עם אחיו בוינה וראו לפניהם בסוף הרחוב יהודי זקן מופלג וזוגתו הולכים בדרכם, ואמר לו אחיו לרבי העניך, הנך רואה את הזקן הזה, הוא זכה לקבל ברכה מרבי מאיר'ל פרמישלאנער זי"ע. הזקן היה רחוק מהם מרחק רב, כחצי רחוב. ותיכף שאמר לו אחיו כך, הסתובב הזקן ואמר להם 'הנכם משוחחים עלי? בואו ואספר לכם איך היה המעשה...'. אני הייתי משמש אצל הרה"ג רבי שלמה קלוגר המגיד מבראד זי"ע והוא היה נוהג להכין את הדגים בעצמו לכבוד שבת, כדרך שהיה רבא מולח שיבוטא לכבוד שבת. פעם אחת היה רבי שלמה עסוק מאד עם דיני תורה ולא היה לו זמן

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

4

מי יודע? המבצע הגדול

שלם 99 ₪

וקבל את ארבעת הספרים במבצע הגדול
+ משלוח עד הבית חינם

ניתן להזמין בעמדות נדרים פלוס, או במשרדי דרשו 02-5609000

אילו איסורים נדחים מפני 'כבוד הבריות'?

מועט - נדחים רק מצוה דרבנן, או איסור דרבנן, ואילו נדחים אף כאשר דחייתם היא ב'קום ועשה'.
ודרגת הבזיון נמדדת על פי דעת בני אדם, ולפי הענין, ולכן, מי שבפועל לא יחוש בזיון, אינו פטור מן המצוה, ואינו רשאי לעבור על האיסור.

[שו"ע יג, ג, ומשנ"ב ט, יב, טו רטז]

ישנם מקרים שונים שבהם אדם פטור מקיום מצוה, או אף רשאי לעבור על איסור, במידה וקיום המצוה, או ההימנעות מהאיסור, יביאווהו לידי בזיון. ובלשון חכמינו ז"ל: "גדול כבוד הבריות, שדוחה את לא תעשה שבתורה".

במקרה שקיום המצוה או ההימנעות מהאיסור כרוכים בבזיון רב - נדחים אפילו מצוה דאורייתא, או איסור דאורייתא, כאשר דחייתם היא ב'שב ואל תעשה'. ובמקרה שהם כרוכים בבזיון

חוטי הציצית נקרעו מהטלית באמצע שמונה עשרה - האם צריך לפושטה מיד?

איסור דאורייתא ב'שב ואל תעשה', כנ"ל.
ואם מדובר ב'טלית גדול' - חייב לפושטה לאלתר, כיון שפשיטתה כרוכה בבזיון מועט בלבד. ובבית הכנסת בשעת התפילה - יש אומרים שאף פשיטת טלית גדול נחשבת לבזיון רב, ויש חולקים; ולמעשה, נכון להפקירה, ובכך יפטר מהחובה לקשור בה ציצית.

[שו"ע יג, ג, ומשנ"ב טו רטז; ביאורים ומוספים דרשו, 20; וראה שם, 22]

בגד בן ארבע כנפות שאין קשורים בו חוטי ציצית כהלכה - לבישתו אסורה מדאורייתא, משום שבכל רגע של לבישתו יש ביטול מצות עשה של ציצית.

ומי שלבוש בגד ציצית במקום שרבים מצויים שם, ונקרעו החוטים באופן שהציצית פסולה - אם מדובר ב'טלית קטן' אשר פשיטתה ברבים כרוכה בבזיון רב, ימהר לפושטה במקום סתר, אבל אינו חייב לפושטה ברבים, כיון שבמקרה כזה נדחה אף

חוטי הציצית נקרעו בשבת ברחוב - האם צריך לפשוט את הציצית במקום?

ואם רבים מצויים שם, הדין כך: אם מדובר ברשות הרבים דרבנן, המכונה 'כרמלית' - אינו חייב לפשוט את הבגד, כיון שהדבר כרוך בבזיון, ואיסור הטלטול מדרבנן נדחה מפני כבוד הבריות. ונחלקו הפוסקים אם דין זה אמור רק בטלית קטן, או גם בטלית גדול. אבל אם מדובר ברשות הרבים דאורייתא, חייב לפשוט את הבגד מיד. וראה לעיל.

[שו"ע יג, ג, ומשנ"ב ט; ביאורים ומוספים דרשו, 17]

בהמשך לאמור: בגד ציצית שנקרעו בו חוטי הציצית בשבת - לבישתו בשבת אינה נחשבת כביטול מצות עשה של ציצית, משום שאסור לקשור בשבת חוטים אחרים. וגם אין בו איסור מוקצה.

ואם החוטים נקרעו באופן שיש בהם איסור מלאכת הוצאה (ראה תקציר לאתמול), והוא נמצא ברשות הרבים - אינו רשאי לטלטלם, ועליו לפשוט את הבגד מיד.

* מותר לצאת בשבת לרשות הרבים עם 'טלית קטן' או 'טלית גדול'. ואף בגד שחייב בציצית רק מדרבנו, מותר לצאת עמו לרשות הרבים דאורייתא. אולם, בגד ציצית שהחוטים אינם קשורים בו כהלכה, דהיינו, שצריך להוסיף בו חוטים כדי להכשירו - אסור לצאת עמו בשבת לרשות הרבים. ואם כל חוטי הציצית נקרעו, באופן שלא נותר בהם חוט כשר, אין איסור בהוצאתם באופן זה לרשות הרבים.
* בגד ציצית שאינו כשיעור הנדרש לקיום המצוה - נחלקו הפוסקים אם מותר לצאת עמו בשבת לרשות הרבים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

בן אשכנז ששמע את פרשת זכור בהברה של בני ספרד - האם יצא ידי חובתו?

האחד, ולשוב ולקרוא "תמחה את זכר עמלק", בניקוד השני; ויש שהורו לשוב ולקרוא מתחילת הפסוק: "והיה בהניח...". ויש שהורו, לקרוא בפעם הראשונה בצירה, ובפעם השניה בסגול, כיון שהמקור לניקוד בסגול אינו מבוסס לחלוטין, אלא שמועה בלתי מוחלטת בשם הגר"א; ויש שהורו, כי אין הבדל בסדר הניקודים.

[משנ"ב תרפה, יח; ביאורים ומוספים דרשו, 30-31]

בקריאת פרשת זכור, יש לדייק במיוחד בניקוד ובטעמים. ולכתחילה ראוי שכל אחד ישמע את הקריאה בהברה שבה הוא מתפלל, ובדיעבד, יוצאים ידי חובה גם בהברה שונה. ובנוגע למילה 'זכר', נחלקו הדעות אם הניקוד של האות ז' הוא בצירה, זְכָר, או בסגול, זָכָר. ולמעשה, יש לקרוא בשתי הצורות, דהיינו, לקרוא תחילה "תמחה את זכר עמלק", בניקוד

הלוח היומי

י"ח בניסן | רבי מאיר ב"ר טודרוס הלוי אבולעפיה זצ"ל, בעל יד רמה, שו"ת הרמ"ה, ספר האגרות ועוד

יארצייט:

ד': רבי מאיר ב"ר טודרוס הלוי אבולעפיה זצ"ל, בעל יד רמה, שו"ת הרמ"ה, ספר האגרות ועוד.
תרס"ג: רבי ששון ב"ר משה פרסיידו זצ"ל, ר"י בית א-ל ובעל שמן ששון ופתח עיניים.
תשכ"ג: רבי שמואל יוסף ב"ר יהודה צבי רבינוב זצ"ל, מלונדון, בעל דברי שיר.
תשנ"ו: רבי שמואל ב"ר גד טרוביץ זצ"ל, ר"י כנסת מאיר ראשל"צ, בעל מעדני שמואל.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

ג' לעומר

אופן אמירת ההלל

כתב ה"פלא יועץ": קריאת ההלל עיקרו הוא לאומרו בקול רינה ותודה לא כמנהג איזה מקומות שהרצים יצאו דחופים בקריאתם כקריאת עשרת בני המן.

(פלא יועץ - ערך רינה)

נשתדל לומר את ההלל מתוך הודאה לה', מילה במילה, בנחת ובכוונת הלב

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il